

Huhtikuun uutiskirje eduskunnasta

Huhtikuu kului nopeasti, kun alkukuussa oli kovasti vaalikiireitä, sitten välikysymyksemme sote-uudistuksesta ja tuon viikon päätteeksi kuntavaalit. Niiden jälkeen sitten odotettu hengähdystauko pääsiäisviikolla, jolloin teimme pienen matkan Timon ja kaksosten kanssa Irlantiin. Sen jälkeen sitten taas paluu tänne eduskuntaan sote-uudistuksen äärelle.

Omalta osaltani vaalit menivät hienosti, kun äänimääräni Turussa lähes kaksi ja puolikertaistui. Lämmin kiitos siitä sekä äänestäjille että myös vaalityössä minua auttaneille. Oman puolueen menestys etenkin Turussa kuitenkin pistää mielen matalaksi, kun menetimme kaksi valtuustopaikkaa ja toiseksi suurimman puolueen aseman vihreille. Olemme nyt kannatustaan kasvattaneen vasemmistoliiton kanssa yhtä suuri valtuustoryhmä. Nyt pitääkin perusteellisesti pohtia mitä pitää tehdä jatkossa toisella tavalla. Laitathan sinäkin viestiä, jos sinulla on hyviä ehdotuksia siitä mitä voisimme tehdä paremmin sekä Turussa että täällä eduskunnassa. Palaan aluksi kuitenkin tuohon maakunta- ja sosiaali- ja terveysuudistukseen.

Sote-uudistus on välttämätön

Sosiaali- ja terveysuudistusta tarvitaan ensinnäkin hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi, jotka ovat kasvaneet suuriksi. Rikkaan ja köyhän miehen elinajanodotteen ero on paisunut meillä Suomessa pitkälti yli 10 vuoteen. Tähän tarvitaan korjaus.

Aika usein me olemme Suomessa ottaneet mallia naapurimaasta Ruotsista. Ruotsin vastaavanlaisen terveysuudistuksen tuloksena palvelujen käytön tasa-arvoisuus on kuitenkin heikentynyt. Vähän apua tarvitsevien lääkärikäynnit ovat lisääntyneet ja paljon tarvitsevien vähentyneet. Siellä on todettu, että kun keskitytään käyntien lisäämiseen, niin laatu ja sisältö kärsivät ja samoin hyvin sairaat potilaat. Olemmeko nyt tekemässä uudistuksen, jossa terveyserot kasvavat edelleen? Hallituksen pikakorjausliikkeet tässä suhteessa eivät oikein vakuuta.

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus

Toiseksi sote-uudistusta tarvitaan palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden parantamiseksi. Nämä 18 maakuntaa, joiden harteille sote-palveluiden uudistaminen nyt kootaan, ovat kuitenkin keskenään hyvin eri kokoisia. Tuskin näissä pienimmissä maakunnissa tulee olemaan samalla tavoin valinnanvapautta tarjolla kuin suurilla kaupunkiseuduilla. Samoin suuremmissa maakunnissa tulee todennäköisesti olemaan paljonkin valinnanvapautta maakunnan keskuksissa, mutta tuskin keskustien ulkopuolella. Palveluiden yhdenvertainen saatavuus tuskin hallituksen mallilla paranee, vaan käy niin kuin Ruotsissa kävi. Siellähän terveysuudistuksen tuloksena palvelujen käytön tasa-arvoisuus heikentyi. Uudet terveyskeskukset keskittyivät tiheästi asutuille ja hyvin pärjäävien alueille, joissa hoidon tarve on vähäinen.

Kustannuksia voitava hillitä

Kolmanneksi uudistuksella tavoitellaan kustannusten kasvun hillintää 3 miljardilla eurolla. Valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta, kun sote-palvelumarkkinat avataan kertaheitolla koko maassa. Suoran valinnan palvelujen laajuus, tuottajien kanssa tehdyt sopimukset sekä korvauskäytännöt määrittävät miten merkittäviksi kustannussäästöt muodostuvat

ja tuleeko niitä ylipäättään. Huolta herättää myös se onko kaikissa maakunnissa riittävästi osaamista näiden sopimusten tekoon. Tämä voi johtaa kustannusten paisumiseen.

Yhtenäiset palveluketjut

Säästöjen aikaan saamisen ja hyvän hoidon edellytyksenä on toimiva integraatio sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä että perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Kun hallituksen sote-mallissa perusterveydenhuolto pilkkotaan lukemattomiin osiin ensin vaihtoehtoisten sote-keskusten valinnalla ja sitten vielä maksusetelillä hankittavien palveluiden mukana, niin miten tämä lukemattomien eri toimijoiden välinen malli saadaan toimimaan yhtenäisenä palveluketjuna? Ja kun tähän vielä lisätään erikoissairaanhoidon osittainen pilkkominen asiakaseteleillä hankittavien palveluin, niin miten ihmeessä tämä kokonaisuus toimii integroidusti? Huolta herättää myös se, että samalla hyvin toimiva erikoissairaanhoidomme pilkkoutuu osiin ja samalla jäljelle jäävästä kaikkein vaativimmasta erikoissairaanhoidosta voi tulla kalliimpaa. Kerran markkinoille vietyä palveluiden osaa ei myöskään saada enää palautettua julkiseksi.

Nousevatko palvelumaksut

Suuri uhkakuva on, että tavoiteltuihin säästöihin päästään vai nostamalla asiaskasmaksuja tai määrittelemällä palvelulupaus uudelleen, toisin sanoen palveluita saisi julkisesti rahoitettuna vähemmän kuin aikaisemmin ja kalliimpaan hintaan. Tämä puolestaan saattaa johtaa yksityisten terveysvakuutusten lisääntymiseen ja pikkuhiljaa vakuutus pohjaiseen sosiaaliturvaan. Vaarana on joutua yhä kauemmas hyvästä ja kohtuuhintaisesta pohjoismaisesta yhteisvastuuseen perustuvasta sosiaaliturvamallista.

Kunnat eivät saa tuottaa sote-palveluita

Samaan aikaan hallitus on kieltämässä kunnilta kokonaan oikeuden palvelujen tuottamiseen. Kaikki kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut siirretään kunnilta maakunnille, joiden pitäisi luoda toimivat järjestelmät vajaassa kahdessa vuodessa. Lisäaikaa hallitus on antamassa riittämättömät kuusi kuukautta, kun asiantuntijoiden mukaan tarvitaan kaksi vuotta lisää. Järjestämistä ja tuottamista ei SDP:n mielestä pidä erottaa, sillä se on monissa paikoissa todettu toimimattomaksi. Meidänkin mielestämme tarvitaan leveämmät hartiat sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamiseen. Eikö olisi hyvä säästää se hyvä mitä on ja rakentaa sille, eikä rikkoa koko sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmää?

Meidän mielestämme maakunta tai aluekunta voisi vastata alueellaan olevista sosiaali- ja terveyspalveluista eli järjestäisi ne. Meidän mielestämme ne voisivat myös pääosin tuottaa nuo palvelut käyttämällä harkinnan mukaan apuna kuntia, yksityistä sektoria ja kolmatta sektoria. Tällä tavoin voitaisiin turvata integraatio ja yhteistyö muiden julkis pohjaisesti tuotettujen palveluiden välillä.

Nobelistiakaan ei kuunnella

Taloustieteen nobelisti Bengt Holmströmin mukaan olisi ollut hyvä kokeilla erilaisia sote-malleja eri maakunnissa. Hänen mukaansa on selvä, että uudistuksesta tulee odottamattomia, ikäviä seurauksia ja sitä joudutaan korjaamaan moneen kertaan. Nobelisti Holmströmin mukaan vaarana myös on, että palvelujen tuottaja ottaa terveimmät potilaat, joista saa rahallisen korvauksen, mutta menot ovat pieniä. Tietyissä asioissa voi tulla ylihoitoa ja toisissa alihoitoa. Mallissa pitäisikin siirtyä hänen mukaansa enemmän

kulupohjaiseen korvaukseen palveluntuottajille. Toivon, että hallitus kuuntelisi edes taloustieteen suomalaista nobelistia, vaikkei oppositiota haluakaan kuunnella.

Ammatillisen koulutuksen reformi vihdoin eduskuntaan

Ammatillisen koulutuksen reformi tuli vihdoin tällä viikolla eduskunnan käsittelyyn. Odotimme sitä jo paljon aikaisemmin, mutta Perussuomalaiset viivyttivät sen tuloa, kunnes saivat muilta hallituspuolueilta lupauksen laajasta pakkoruotsin vapaaehtoisuuden kokeilusta. Tämä viivästys on ikävä asia, sillä nyt tämä laajan asian käsittelyssä tulee meillä sivistysvaliokunnassa aikamoinen hoppu.

Tässä reformissa on paljon hyviä asioita, mutta erityisesti oppimisen siirtymisessä työpaikoille eli työssä oppimisen suhteen on paljon huolen aiheita. Tuleeko työssäoppimisen paikkoja olemaan tarpeeksi ja minkä laatuista oppiminen tulee työpaikoilla olemaan? Pelkona on, että se voi olla myös pelkkää hyllyjen täyttämistä tai kahvin keittoa. Annetaanko ohjausta työpaikoilla tarpeeksi? Miten oppilaitosten säästöillä niukennetut resurssit riittävät työpaikkaohjaukseen? Myös erityisen tuen oppilaiden tilanne huolestuttaa. Haluavatko työnantajat tarjota työssäoppimisen paikkoja myös heille?

Monet ammatillisen tutkinnon suorittaneet haluavat jatkaa myöhemmin ammattikorkeakoulussa. Jo nyt on todettu, ettei matikan, äidinkielen tai kielten taso ole aina riittävä. Lisäkurssit aiheuttavat turhia kustannuksia ja ovat poissa jostain muusta. Huolena on se, onko ammattikoulututkinnon suorittaneiden teoreettisen osaamisen taso enää riittävän korkea uudistuksen jälkeen.

Vapun viettoon

Vappu on kohta ovella. Pidän muistopuheen punaisten haudalla Turussa klo 8.30 ja vappupuheen Kosken TL työväentalon vappujuhlassa klo 14 alkaen. Tervetuloa sinullekin!

Oikein hauskaa ja aurinkoista vappua, nautitaan kauniista keväisestä luonnosta!

Eeva-Johanna

Huhtikuun menoja Turussa:

- Tapaamisia kansalaisten kanssa vaalien alla kävelykadulla, torilla, jokirannassa sekä Piha- ja puutarhamessuilla
- 2.4. Turun Työväen Yhdistyksen 130-vuotisjuhlissa Sigyn-salissa
- 3.4. Finnveran hallintoneuvoston kokous pidettiin Turussa ja sen jälkeen vierailimme Meyerin Turun telakalla
- 24.4. Varsinais-Suomen Eläkkeensaajien edunvalvontapäivillä Paimiossa pidin alustuksen eläkkeensaajien ajankohtaisista asioista ja sote-uudistuksesta

Huhtikuisia menoja Helsingissä:

- 5.4. Arkadia-seuran johtokunnan kokous
- 5.4. Tech Day Finlandiin osallistuminen Finlandia-talossa

- 6.4. Opetushallituksen johtokunnan kokous
- 19.4. Sivistysvaliokunnan järjestämä Suomi 100 -teatteriesitys Kansallisteatterissa improvisaatioteatterin keinoin
- 18.4. Tekijänoikeusjärjestöjen tapaaminen
- 19.4. Maakunta- ja sote-uudistuksen sd-valiokuntaryhmien yhteiskokous
- 26.4. Finnish Internet Forum eduskunnassa
- 26.4. Arkadia-seura Arabian Taideosastoyhdistyksen vieraana
- 27.4. Alkoholilain kokonaisuudistusta koskeva seminaari
- 28.4. Sivistysvaliokunnan tapaaminen Suomen Taiteilijaseuran ja Framen kanssa
- 28.4. Ammattikoulutusreformin sd-seurantaryhmän kokous
- Näiden lisäksi joka torstai maakunta- ja sote-uudistuksen viikkopalaveri ja joka perjantai aamuna sosiaali- ja terveysvaliokuntaryhmän kokous